GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 103. — Duminecă, 10 (22) Maiu. — 1887.

Brașovŭ, 9 Maiu 1887.

Intre foile unguresci, carĭ și-au manifestatŭ cu ocasiunea conferenței nóstre din Sibiiu dușmănia, ce-o nutrescŭ față cu némulŭ românescŭ, ocupă unŭ locŭ de frunte nesăbuitulŭ „Magyar Allam.“

Acéstă fóiă pretinde a apĕra interesele catolicismului în Țéra unguréscă, este prin urmare unŭ specimenŭ de fóia clericală politică. E clarŭ, că până când vorŭ fi milióne de catolicĭ în statŭ, vorŭ esista și interese catolice și este érășĭ naturalŭ ca sĕ esiste și foi, carĭ își punŭ ca problemă apĕrarea acestorŭ interese.

Nimenĭ nu póte avé dér nimicŭ în contră că „Magyar Allam“ orĭ altă fóiă ișĭ alege ca țîntă de a apĕra interesele catolice. Nicĭ aceea nu ne póte surprinde, că nisce foi catolice unguresci se declară pe față dușmane desvoltărei naționale a Românilorŭ, deórece scimŭ din esperiințele trecute și presente, că catolicii ungurĭ n'au fostŭ niciodată amicĭ, n'au fostŭ nicĭ măcarŭ binevoitorii poporului românescŭ din aceste țĕrĭ.

Décă dér dămŭ mai mare atențiune celorŭ çe le scrie despre noi, „Magyar Allam“, causa este a se căuta într'o împrejurare cu totulŭ alta.

Nu scimŭ în urma cărei absurde identificărĭ a intereselorŭ catolicilorŭ ungurĭ cu interesele Românilorŭ greco catolicĭ din Transilvania și Țéra unguréscă, se face de unŭ timpŭ încóce propagandă între preoții românĭ uniți ca sĕ aboneze și sĕ citéscă fóia ungurésçă catolică politică „Magyar Állam“. Mai alesŭ în diecesa Gherlei și a Oradiei marĭ acésta propagandă ia dimensiunĭ din di în di mai marĭ, trimițĕndu-se „Magyar Állam“ multorŭ preoțĭ românĭ cum se dice „pe intențiunĭ,“ adecă pentru servirea de liturghii înaintea altarului, — o apucătură de totŭ rafinată.

„Magyar Allam“ sub masca catolicismului apĕră interessele maghiarismului violentŭ și combate cu înverșunare interesele de esistență ale neamului românescŭ. Despre acésta se póte convinge orĭ și cine, care are răbdarea a ceti pe „Magyar Allam“.

Ce se întêmplă acum?

Se găsescŭ din nenorocire între preoții românĭ uniți unii, carĭ nu se sfiescŭ a susținé colosala absurditate, că deórece „Magyar Allam“, pe lângă politica militantă ce-o face, pretinde a apĕra și interesele catolicismului, preoțimea română greco-catolică ar trebuì sĕ se sêmță solidară cu elŭ.

Se lăsămŭ la o parte politica ungurésçă a lui „Magyar Allam“ și sĕ ne mărginimŭ numai la politica lui bisericéscă. Ei bine, întrebămŭ, este și póte fi óre vreodată politica bisericéscă a Românilorŭ unițĭ identică cu politica bisericéscă a catolicilorŭ ungurĭ?

Noi scimŭ, că biserica română unită este autonómă și cu totulŭ independentă de biserica ungurésçă catolică și mai scimŭ că are interese cu totulŭ deosebite de ale acesteia.

De esemplu este lucru naturalŭ, că catolicii ungurĭ nu vorŭ avé nimicŭ în contra maghiarisărei, și prin maghiarisare, pe care o botéză ei cu cuvintele: *umitate națională*, nu-și vorŭ vedé amenințată biserica.

Se póte dice óre totŭ asemenea despre biserica română unită?

Spre a fi mai scurțĭ vomŭ cita aicĭ unŭ pasagiu, din representațiunea, ce au așternut'o Majestății Sale la 1879 capulŭ bisericei Dr. Ioan Vancea și episcopulŭ Mihaly, următorulŭ pasagiu din care orĭ și cine se póte convinge, că cu totulŭ altele suntŭ interesele bisericei române unite:

„*Pentru hierarhia nóstru eclesiastică limba română este cestiune de viéță; conditio sine qua non, prin urmare totŭ ce amenință și periclitéză limba bisericei nóstre, limba română, amenință și periclitéză totodată hierarchia, biserica nóstră.*“

Décă este așa, și credemŭ că nimenĭ nu se va îndoì că așa este, cum ar puté atuncĭ sĕ trécă „Magyar Allam“ de apĕrătorulŭ intereselorŭ bisericei române unite, când își bate jocŭ de străruințele Românilorŭ în apĕrarea limbei și a naționalității lorŭ?

Și décă ar fi vorba numai de interesele catolicismului în genere, nu suntŭ alte foi, carĭ sĕ le pótă ceti preoții românĭ greco-catolicĭ gherlenĭ și orădenĭ? A fostŭ „Fóia bisericéscă“ din Blașiu, este „Revista catolică“ din Baia-mare, n'au apĕratŭ cea dintâiŭ și nu apĕră cea din urmă îndestulŭ interesele curatŭ religionare? Cum vine că „Fóia bisericéscă,“ precum audimŭ, a trebuitŭ sĕ înceteze din lipsă de abonațĭ, ér străina și dușmana fóiă „Magyar Allam“ se lățesce din di în di mai multŭ în numitele diecese?

Suntŭ aceste nisce grave cestiunĭ, carĭ trebue seriosŭ și cu temeiu discutate. Deocamdată recomandămŭ atențiunei preoțilorŭ românĭ unițĭ următorulŭ articulŭ, ce ne vine dela unŭ demnŭ și credinciosŭ fiu alŭ bisericei unite:

Quousque tandem....?

Diaristica maghiară de unŭ tĕmpŭ incoce fórte desŭ se ocupă de noi Românii. Asta in fine ar fi de doritŭ, căcĭ numai pe calea acesta Maghiarii arŭ puté sĕ fiă luminațĭ de interesele, pretensiunile, plângerile — c'unŭ cuventŭ de tóte relațiunile nóstre, pe carĭ apoi, la casŭ când nu le-arŭ lipsi bunăvoința, le-amŭ aplana in comunŭ după dreptate; și aicĭ *într'adevĕrŭ patriotică* misiune ar implini pressa maghiară, când ar contribui după puterĭ la luminarea celorŭ ce, vrĕndŭ-nevrĕndŭ trebue sĕ se intereseze de aceste cestiunĭ.

Insĕ chiar aici e buba. Departe de a fi priceputŭ importanța lucrărei, la care ar fi chiămațĭ scriitorii maghiarĭ, în crassă ignoranță a *tuturorŭ* relațiunilorŭ dintre noi și ei, mereu publică la articulĭ de fondŭ, ba la noutățĭ, ba la foiletóne, in carĭ scriu despre noi lucrurĭ atâtŭ de ticălóse și într'unŭ modŭ atâtŭ de imprudentŭ, incâtŭ te revoltă și te facŭ sĕ credi, că cu acești ómenĭ n'ai s'o scoțĭ la cale numai cu vorba

Și asta o facŭ Maghiarii fără deosebire de partidŭ. Unica diferență între ei, respective intre foile lorŭ, e că, unele o facŭ într'unŭ modŭ cum amŭ dice mai istețŭ, mai astutŭ, afectândŭ sinceritate, bunăvoință, nepreocupare, pre când altele te atacă directŭ, spunĕndu-țĭ că numai tîmpulŭ potrivitŭ ilŭ așteptă, ca sĕ te ștérgă de pe fața pămêntului.

Décă póte fi vorbă de vre-o rĕmășiță de omeniă în lucrurĭ abominabile, acesta rĕmășița negreșitŭ la ceștĭ din urmă se află. E multŭ mai bine sĕ fi atăcatŭ în față, căcĭ baremĭ te scii apĕra.

Câtŭ pentru cele dânteiu, ele se folosescŭ, spre a-șĭ realisa planulŭ, de diverse titlurĭ: seducerea opiniunei publice. — Principiile independente — liberale — antisemitismulŭ (in parte), — lățirea culturei, — a moralitățeĭ, — invĕțămentulŭ primarŭ, — reformele administrațiunei — religiunea: etă *unele* din aceste titlurĭ.

Trécă ducă-se tóte, afară de una.

Ca creștinŭ greco-catolicŭ, ce țînŭ la credința părinților mei și sciu sĕ prețuescŭ tesaurulŭ nefinitŭ, pe care-lŭ am în ea, de unŭ lungŭ șirŭ de anĭ deja luptŭ contra celorŭ ce vorŭ sĕ nĭ-o răpescă séu s'o falsifice. — La frecărĭ confesionale eu n'am luatŭ parte de vreme ce, chiar fiindŭ că țînŭ la preceptele religiunei și mĕ nisuescŭ *a le traduce în pracsă*, in consciință m'am simțitŭ obligatŭ a mĕ feri de totŭ ce ar puté sĕ fiă stricăciosŭ scumpei nóstre națiunĭ. Am fostŭ și sunt Românŭ de omeniă și bunŭ creștinŭ, fără a fi șovinistŭ, care sĕ strigŭ in gura mare: écă-mĕ ce Românŭ bunŭ sunt, se vede că-sŭ catolicŭ — cum am auditŭ (cu puțină schimbare) strigândŭ pe alții în alte părțĭ. După modesta mea părere greșescŭ acei pretinșĭ naționaliștĭ, carĭ caută nexŭ causalŭ intre religiune și naționalismŭ. *Raportŭ* esistă intre ele, ceea ce vine și de acolo, că religiunea impórtă obligațiunĭ și față cu națiunea, a cărei fiiu e cineva. De unde resultă, că nimenĭ bunŭ creștinŭ greco-catolicŭ séu ortodoxŭ nu póte sĕ fiă fără ca sĕ-șĭ implinescă datorințele, ce le are către némulŭ sĕu, — precum nu póte sĕ fiă nicĭ acela, care împedecă pe alții în implinirea acestorŭ datorințe, séu vatĕmă drepturile altora, în specie drepturile naționale.

Promițĕndu-le acestea și observândŭ cu toțĭ ómenii binesimțitorĭ, că *cu religiunea numai caractere slabe facŭ speculă*, numai acelea se folosescŭ de ea spre a-șĭ ajunge scopurĭ urîte, că trebue cineva sĕ fiă desbrăcatŭ și de cele din urmă simțĕminte de onóre spre a puté abusa de unŭ așa sfântŭ lucru, cum e religiunea: voiu sĕ facŭ unele reflexiunĭ la o fóiă pretinsă catolică, care de decĭ de anĭ deja infectéză inimile cetitorilorŭ sĕi.

Vorbescŭ de diarulŭ clericalŭ „*Magyar Állam*“, redactatŭ de către unŭ Slovacŭ maghiarisatŭ, Lonkay cu numele, din Nagy-Bocsko (Marmația; — mai nainte avù altŭ nume. Când voiu mai fi silitŭ a mĕ ocupa de densulŭ, ilŭ voiu spune și pe acela.) Acestŭ domnŭ, timpŭ de mai bine de 25 anĭ, corumpe convingerile religióse în numele religiunei! Din unŭ sĕracŭ profesorŭ ce era, cu religiunea pe buze, ajunge a-șĭ edifica case, vile pompóse, ajunge a-șĭ cumpĕra tipografiă, a-șĭ aduna unŭ însemnatŭ capitalŭ — tóte pentru desinteresata apĕrare a causei catolice! Și lucru curiosŭ: de 25 de anĭ incóce continuu i se spune, i se arată ce omŭ slabŭ e, — tribunalulŭ ilŭ condamnă atuncĭ, când pe adversariulŭ sĕu, br. Josika, redact. foiei »Magyar Korona“ ilŭ absolvă[1]) — i se scotŭ la ivelă contradicerile, din carĭ nu se mai póte descurca —: pe elŭ tóte acestea nu-lŭ atingŭ! In casulŭ celŭ mai rĕu face și-șĭ urméză calea, éră cetitorii naivĭ parŭ ca îmbĕtațĭ de infectata beutură spirituală, tacŭ și ei și continuă a primi aceeașĭ beutură, fără sĕ observe cum aceea îi ruineză, moralminte îi nimicesce.[2])

Astfelŭ se blamează dilnicŭ catolicismulŭ adevăratŭ.

Nu e destulŭ atâtŭ. Acéstă pĕcătósă fóiă *își deschide colónele la toți reneyații*, unde sĕ-șĭ pótă vinde sângele, cum a făcutŭ mai dilele trecute slovaculŭ Marschal, care în unulŭ din primii numerĭ ai lunei curente denunță pe frații sĕi slovacĭ și pe foile lorŭ; cum au făcutŭ în luna lui Februariu doi Românĭ (unulŭ vorbindŭ de intărirea națiunei prin Românĭ, — ér celălaltŭ pentru ânteia óră reflectândŭ și la Românĭ, atingĕndŭ fixa ideă a compatrioțilorŭ: daco-românismulŭ); cum a făcutŭ mai încolo unŭ anumitŭ D. I., care în nr. dela 5 Maiu 1887 îi impută unui preotŭ alŭ diecesei Muncaciului, că acesta cu ocasiunea conscrierei a cutezatŭ a se înscrie ca de „naționalitate rutenă,“ ba că a și apĕratŭ pe nu sciu cine, care asemenea a comisŭ acésta „crimă;“ — scl. scl.

Ințelegŭ ca unii sĕ-șĭ vĕneze interesele lorŭ personale anume în diarulŭ „Magyar Allam“, căcĭ de, suntŭ multe ițĕle hierarchiei... apoi e bine ca omulŭ sĕ se insinue.., rĕsplata, o, acesta (întocmai ca la Iuda) nu va lipsi!! Dér că omulŭ sĕ se lapede de dragulŭ ei de chiar frații sĕi — asta, harŭ Domnului, n'o ințelegŭ.

Insĕ revinŭ la firulŭ lăsatŭ. Fóia amintită numĕră între abonenții sĕi unŭ preaînsemnatŭ numĕrŭ din clerulŭ românŭ greco-catolicŭ, mai alesŭ de prin diecesa Gherlei și a Oradiei marĭ. Aceștĭ fii perduțĭ ai credinței părințescĭ și ai națiunei-mame se folosescŭ de darulŭ Dumnedeescŭ datŭ lorŭ în s. chirotoniă, spre a servi o mulțime de liturghii pentru scopurĭ indicate de redac-

---

[1]) Causa celebră în chipulŭ următorŭ se descrie în „Observatorulŭ“ an. I. 1878 nr. 22: Lonkay a intentatŭ procesŭ de pressă redact. br. Josika, pentru că acesta l'a numitŭ (pe L.) omŭ de nimicŭ, mincinosŭ, calumniatorŭ, perfidŭ, fariseu ș. a. „Juriulŭ însĕ l'a absolvatŭ pe Josika, din causă că acesta insultase pe L. cu condițiune, décă nu va fi în stare a proba, că și Josika ar lua subvențiune dela episcopĭ. Lonkay nu a putută proba, cum s'a adeveritŭ despre densulŭ, că luase subvențiunĭ *anualĭ* de câte 24 mii, mai târdiu de 12 mii fl.“

[2]) Chiar „Vaterland“, diarŭ per eminentiam catolicŭ, înzadarŭ îi face atențĭ la manoperele acestei foi șoviniste, cum o numesce, înzadarŭ înșiră la arguminte, ca sĕ arate cum acea fóiă sub masca catolicismului servesce interese scârbóse: nu se lasă a fi convinșĭ.

ţiunea fóiei, ér stipendiile, stolele, le primesce redactorulŭ L.

Ei bine, da pentru aceea li s'a datŭ lorŭ darulŭ, ca sĕ abuseze de elŭ?? Şi baremĭ de arŭ folosì cuiva! Dér cum, pentru Dumneḑeu, vorŭ folosi, când susţinŭ o fóiă, care in mânia marelui contingentŭ de' prenumeranţĭ românĭ ignoréză tóte— tóte interesele române nu numai cele naţionale, ci şi *cele esclusivŭ bisericescĭ?* éră când vorbesce de noi, n'are cuvinte decâtŭ pentru a ne insulta, a ne dejosi, a ne inegri — pentru banii noştri?! Nu se temŭ de blăstĕmulŭ lui Dumneḑeu aceştĭ domnĭ preoţĭ, carĭ nu incétă de a se mai prenumĕra la o fóiă ca acésta? nu se temŭ de blăstemulŭ, de dispreţulŭ a celorŭ nefericiţĭ fii, carĭ incredinţaţĭ păstoriei lorŭ siliţĭ suntŭ a'i susţiné cu pânea de tóte ḑilele? Le este liniscită consciinţa, când astfelŭ a j u t ă pe alţii a ne î m p e d e c a întru împlinirea datorinţelorŭ nóstre naţionale-bisericescĭ, nu numai, ci ei inşişĭ lasă neimplinite aceste sânte datorinţe, numai pentru ca sĕ servescă causa inimicilorŭ? Nu le sângeră inima, vĕḑêndŭ cum acéstă fóiă în modulŭ celŭ mai obrasnicŭ ne huleşce, ne face de rîsulŭ lumei, şi, convingêndu-se că în abonenţii sĕi românĭ nu este atâta tăriă de caracterŭ, ca sĕ se lapede de ea[3]) treptatŭ cobóră la cele mai condamnabile vătămărĭ, personalităţĭ, insulte indreptate contra nostră?

Sĕ-mĭ spună aceştĭ ereticĭ naţionalĭ, decă ei suntŭ îndestuliţĭ cu procederea desamintitei foi faţă cu biserica şi faţă cu naţiunea nostră, sĕ-mĭ spună când, în care numĕrŭ alŭ acelei foi s'a discutatŭ de 2 decenii încóce şi numai unuţă (o singură) causă ce privesce biserica nóstră greco-catolică? sĕ-mĭ spună apoi, ce catolicismŭ e acela, care sădesce ură între fii de aceeaşĭ credinţă? sĕ-mĭ spună ce caracterŭ e acela, care *fără sĕ cerceteze adevĕrulŭ* e în stare a arunca în faţa atâtorŭ abonenţĭ românĭ vorbe ca acestea: „A tortenelmi társulat csutortoki ulesén Hunfalvy Pal ismet az ujabb rumun tortenettrás hamisitásainak leleplezesevel foglalkozott. Hamisitás nagyzás, képzelodes: ezek jellemzik a rumunok legujabb iortenetirását«. („Magyar Allam“ nr. 66, an. 1886., 7 Martie[4]) In fine sĕmĭ spună aceşti abonenţĭ „românĭ“(!) ce-au simţitŭ ei cetindŭ în »Magyar Allam“ nr. 130 dela 12 Maiu 1887 unŭ articulŭ despre conferinţa din Sibiiu, in care articulŭ cu-o aroganţă ridiculă. cu o prόstă reavoinţă, cu o ignoranţă ne mai auḑită şi cu o cutezanţă necreḑută de nou suntemŭ insultaţĭ mai altfel şi decâtŭ în „Nemzet“ dela 12 Maiu şi „Budapesti Hirlap“ (13 Maiu)?

Ca sĕ aibă idee on. cetitorĭ despre cele ce se petrecŭ în foi susţinute de unii din preoţii noştri, (cu a cărorŭ nume îndată după completarea listei mele, şi respective după coregerea ei -- căcĭ e posibilŭ că unii din ea acum cu începerea noului abonamentŭ, seu şi mai timpuriu sĕ abḑică de fóia descrisă — vĕ voiu servi), vĕ comunicŭ articululŭ insuşĭ (A se vedea traducerea lui mai josŭ sub rubrica: Vocĭ din pressă asupra conferenţei nóstre. —Red. Gaz.)

Comentarea acestui articulŭ o încredinţezŭ on. Redacţiunĭ; eu de astădată rogŭ numai pe on. cetitorĭ ca ei sĕ declare, decă mai merită cruţare cei ce scriu de acestea? şi de altă parte, ce merită acei fii rĕtăciţĭ a ordului preoţescŭ şi ai naţiunei intregĭ, carĭ necumŭ sĕ pună stavilă unui asemenea curentŭ produsŭ prin nisce omenĭ cufundaţĭ in noroiulŭ celui mai spurcatŭ interesŭ ci din contră: îlŭ mai mărescŭ şi ei? Sĕ mĭ spună, până când vorŭ mai suferi, ca cei ce arŭ fi chemaţĭ sĕ ne conducă la păşune bună, sĕ ne seducă? *până când vorŭ lăsa, ca sub masca religiunei sĕ se urmăréscă scopurĭ cu totulŭ contrarie?* Şi décă suntŭ decişĭ a impedeca trădarea de sânge a acestorŭ esistenţe deplorabile. ce pe banda fóiei pseudo-catolice se numescŭ „gor. szert róm. k. plébános,“ de unde şi în ce modŭ vorŭ începe?

Prostituţiunea numelui de preotŭ românŭ gr, cat. a ajunsŭ la culme, — nu mai putemŭ suferi! Fie cum va fi, noi vom înpedeca abusurile ce se facŭ cu sfântulŭ darŭ alŭ lui D-ḑeu, — şi în interesulŭ sfintei cause provocămŭ solemnelŭ pe toţĭ acei stimaţĭ domnĭ, carĭ vorŭ ceti aceste rêndurĭ, ca şi ei sĕ facă totŭ ce le este cu putinţă în cerculŭ lorŭ de activitate pentru stêrpirea rĕului[5]). Aducă la cunoscinţa publicului românescŭ numele preoţilorŭ respectivĭ, ca acela sĕ se scie feri de ei, — dee sfatŭ, — facă propunerĭ, — delibereze, — influinţeze, — inlocuiască buruiana cu florĭ din grădină némului nostru.

O naţiune le va fi mulţămitóre. *Dr. —u.*

[3]) ba după ce unŭ individŭ cu óreşĭ-care trecere la bieţii popĭ dela sate o lăudă în publicŭ, (elŭ va fi sciindŭ mai bine, pentru ce a fostŭ de lipsă a o spune acésta aşa precum s'a spusŭ) ca pe apĕrătorea valorosă a causei religiósă, i se îmulţescŭ victimele române.

[4]) Pe românesce: »In şedinţa de Joi a societăţii istorice Paul Hunfalvy s'a ocupatŭ erăşĭ cu descoperirea falsificărilorŭ celorŭ mai nouĕ ale istoriografiei rumune. Falsificare, ingâmfare, inchipuire: acestea caracteriséză scrierile cele mai nouĕ istorice ale rumunjlorŭ“.

[5]) E peste putinţă sĕ amintescĭ şi sĕ reproducĭ tóte îmbălăciunile acestei necvalificate foi; de aceea, şi pentru justificarea espresiunilorŭ şi a provocărei mele. mĕ provocŭ la câteva doveḑĭ numai dintr'o miie, şi anume la nr. dela 28 Maiu 1863; nr. dela 7 Ian. 1887 nr. 23 Ian. 1887, — unde de nou suntemŭ batjocuriţĭ într'unŭ modŭ. ce nu convine, nicĭ cu scopurile de maghiarisare la carĭ tinde, cu atâtŭ mai puţinŭ convine cu pretinsulŭ „catolicismŭ,“ care n'are lipsă de atarĭ mijloce. — Veḑĭ mai încolo nr. 131 dela 13 Maiu 1887; pentru ca sĕ cunoscĭ *spiritulŭ* fóiei ş. a. (Vomŭ continua)

Vocĭ din pressă asupra conferenţei nóstre.

Ḑiarulŭ clericalŭ „catolicŭ“ ungurescŭ „Magyar Allam“ dela 12 Maiu. a. c. Nr. 130, se esprimă asupra conferenţei din Sibiiu în modulŭ urmatorŭ:

„Cea mai neghióbă politică, ce o potŭ face Românii, este susţinerea passivităţii; ba acéstă politică nu numai este neghióbă, ci e şi nepatriotică. Dieta abunăsémă nu sêmte nimicŭ din causa aceea, că lipsescŭ din ea 20 — 25 cumetrii românĭ. Guvernulŭ totuşĭ se bucură de lipsa lorŭ, pentru-că acesta îi face mai puţin gândurĭ, şi pentru-că are a îndestuli mai puţine interese. Saşii, Croaţii, Serbii nu lipsescŭ; ei totdeuna suntŭ de faţă, când suntŭ prospecte de a se tocmì. Şi se şi tocmescŭ cu succesŭ. precum póte şi Românii arŭ pute sĕ se tocmescă. Passivitatea lorŭ se vede că nu e altceva, decâtŭ o bombănelă copilărescă. Câtŭ pentru noi potŭ sĕ totŭ bombănescă. Mai mare nĕcasŭ e însĕ acela, că, din causa atitudinei lorŭ, cercurĭ vacante *simplamente se vêndŭ* pe séma guvernului. Preţulŭ cercurilorŭ românescĭ este dela 4000 până la 10,000 fl. Dela *„preţulŭ stabilitŭ“* nu se abatŭ.

Valorea practică a pasivităţii este aşaderă, că Românii *îşĭ vêndŭ drepturile lorŭ politice* şi guvernulŭ le cumpĕră dela ei, pentru ca sĕ-şĭ imulţéscă mamelucii. Arŭ pute sĕ ia Românii învĕţătură dela Cehĭ, dela Croaţĭ; pentru-că ceea ce vorbescŭ ḑiarele românescĭ setóse de sânge *(véres száju)* dieta nu póte sĕ ia spre sciinţă. Decă însĕ Românii au plângerĭ motivate, pe acelea numai înaintea forului competentŭ şi-le potŭ spune, pentru ca plângerile sĕ aibă şi efectŭ.

Pe lângă acésta mai e o causă, care ne face sĕ ne esprimămŭ părerea de rĕu asupra passivităţii. Passivitatea însémnă, că Românii nu recunoscŭ unitatea naţiunei şi constituţiunea ei legală, pentru-că nu voescŭ sĕ ia parte la legislaţiune. Passivitatea pe dreptulŭ se póte numi desbinare (şismă) politică, negarea Ungariei şi a uniunei.

Amŭ cetitŭ, cu câtă devoţiune Românii facŭ pe lealii faţă cu domnitorulŭ, dér noi cunóscemŭ glasulŭ acesta *şi nu dămŭ nimicŭ pe elŭ.* A iubi pe regele şi a urî naţiunea maghiară e o politică fórte rea. De aceea şi nouĕ ne pare rĕu de passivitate; ne pare rĕu din punctŭ de vedere mai înaltŭ politicŭ şi constituţionalŭ, deórece necesitatea alianţei între Maghiarĭ şi Românĭ şi apĕrarea libertăţii comune noi o vedemŭ a fi mai potrivită timpului în care trăimŭ, nu însĕ cérta şi agitarea din ură la luptă de rassă, şi terêmulŭ comunităţii politice este constituţiunea comună, care este numai una şi alta nu e şi aicĭ nicĭ nu va fi. Passivitatea este o fundătură, din care Românii vorŭ trebui sĕ se intórcă indĕrĕtŭ mai curêndŭ orĭ mai târḑiu. Şi apoi în adevĕrŭ Românii *ce voiescŭ?* La întrebarea acesta nu rĕspunde resoluţia dela Sibiiu. Noi însĕ totuşĭ ar trebui sĕ scimŭ: *ce nĕcazurĭ supĕră pe Românĭ.* Glasulŭ copilului mutŭ, busumflatŭ, nicĭ mamă-sa nu-lŭ înţelege.

Fóia guvernamentală maghiară din Dobriţinŭ, „D e b r e c z e n i E l l e n ö r,“ scrie în numĕrulŭ sĕu dela 14 Maiu:

Apropiându-se alegerile, érăşĭ amŭ avutŭ onóre de o conferenţă naţională românéscă, în care „representanţii cercurilorŭ românescĭ“ — precum, cu mare fală şi fără îndreptăţire, se numescŭ pe sine domnii aceştia — érăşi au enunţatŭ, că politica de abstinenţă de până acum corĕspunde intereselorŭ şi demnităţii naţiunei românescĭ. Au enunţatŭ că adereză şi mai departe la programa din 1881, în alŭ căreia punctŭ primŭ se pretinde autonomia Transilvaniei, şi pentru ilustrarea interesului românescŭ se cere în alŭ patrulea punctŭ votulŭ universalŭ. Până când „despotica“ naţiune ungurescă nu se va învoi cu aceste principale pretensiunĭ ale lorŭ, până atuncĭ domnii românĭ vorŭ juca rolulŭ copilului îndĕrĕtnicŭ. amĕsuratŭ căruia au hotărîtŭ, sĕ rĕmână cu totulŭ departe de alegerile din Transilvania, la alegerile din Ungaria însĕ vorŭ lua parte numai în acele cercurĭ, unde proporţia numerică a locuitorilorŭ românĭ îi amăgeşte cu speranţa de a triumfa. Au hotărîtŭ în fine, că într'unŭ memorandŭ motivatŭ vorŭ împărtăşi aceste hotărîrĭ ale lorŭ şi domnitorului prin o deputaţiune.

Bogata familiă Mocsonyi, deşi a avutŭ trei memrbi din sînulŭ sĕu aleşĭ pentru conferenţă, a rĕmasŭ departe de conferenţă, într'aceea însĕ celŭ mai vestitŭ Mocsonyi — Alexandru— a mângăiatŭ în câtva inimile adunate, carĭ incepuseră a fi nedumerite şi a se intriga de acesta, le-a mângăiatŭ prin declaraţiunea, că elŭ şi familia aderéză la tóte hotărîrile conferenţei, ceea ce o şi credemŭ, după ce scimŭ, că nepresentarea familiei la conferenţă a causat'o numai doliulŭ pentru recenta mórte a lui Georgiu Mocsonyi.

Apoi ḑeu pentru acéstă hotărîre nu multe avemŭ de ḑisŭ iubiţilorŭ noştri concetăţenĭ românĭ. Dorimŭ, ca nicĭ odată sĕ nu se înşele în speranţa, că vorŭ afla pe calea acésta îndestulirea poftelorŭ lorŭ. Parte din acesta se şi póte crede, pentru că numéroşii politicĭ marĭ,

FOILETONŬ.

Poesii poporale

de pe *Visa*, culese de *D. D*

Duce-m'aşĭ cu luna 'n norŭ,
Nu mĕ potŭ d'a badii dorŭ;
Duce-m'aşĭ cu luna 'n stele,
Nu mĕ potŭ d'a badii jele.

⁂

Din pana-ţĭ de rosmarinŭ
Las', bade, sĕ rupŭ unŭ firŭ.
— Rupe mândro câtu-i vrea
Rosmarinŭ din pana mea,
Rupe mândro şi sădesce
Şi mai şeḑĭ şi mai fetesce,
Că io incă-oiu mai sădi
Şĭ-oiu şedé şĭ-oiu mai juni.

⁂

Aséră şĭ-alaltăséră
Doi cocoşĭ negri cântară
Sĕ lasŭ séra uliţa,
Uliţa n'o potŭ lăsa
Până sciu pe bădiţa.

⁂

Păsăruică din cânceu
Spune-i la bădiţa meu
Sĕ 'şĭ răteze pana bine
Pe Dumineca ce vine;
Că io alta-i voiu trimete
In ciuda la douĕ fete,
Podobită totŭ cu florĭ
In ciuda la doi feciorĭ,
Podobită mărgeluţĕ
In ciuda l'alui drăguţă.

⁂

Ceţă, ceţă, negureţă
Du-te mai de dimineţă
De pe prunĭ, de pe gutui,
De pe frunḑa nucului,
Sĕ vĕḑŭ casa badiului
Cu ce focu-i coperită
De mĭ-a căḑtŭ aşa urită.

⁂

Dragu-mi-i bădiţu bĕlŭ *)
Cu puţină apă-lŭ spălŭ,
Der pentru celŭ negriciosŭ
Am opritŭ riulŭ din josŭ,
Am opritŭ valea şi riulŭ
Şi totŭ negru-i ca pămêntulŭ.

⁂

Urîtulŭ şi traiulŭ rĕu
Mĕ scóte din satulŭ mieu,
Urîtulŭ, crucea sĕ lŭ bată,
Şede'n délŭ p'o piétră sécă
Şi totŭ strigă că se 'nécă
Şi nu este nicĭ o apă.
Elŭ mĕ mână la potică
Sĕ-i aducŭ lécurĭ de frică,
Lécurile-sŭ mĕsurate
Trebue pe banĭ luate.
Io şi pe banĭ le-aşĭ lua
Numai de elŭ de-aşĭ scăpa.

⁂

Ce te ţinĭ badio măreţŭ
Că tată-tĕu nu-i judeţŭ,
Nicĭ mumă-ta judecésă
Nicĭ soru-ta preutésă,
Nicĭ vite multe în curte
Făr' ţi-i plină de cucute.
Ia cósa şi le cosesce
Şi gleba şi le glebeză
Şi fă straşină la casă,
Şi ia furca şi le-adună
Şi fă streşină la şură
Şi décă li-i aduna
Bajocoresce-ţĭ mândra
Păn'atuncĭ bădiţo ba.

⁂

Foiă verde douĕ nucĭ
Mândruliţă und' te ducĭ
Numa'n şurţă şi'n păpucĭ?
— La fântâna sub trei crucĭ
Sĕ dau apă la doi juncĭ
Şi gură la doi voinicĭ;
Doi voinicĭ pe doi cai murgĭ
Nu sciu caii 'sŭ fraţiorĭ
Orĭ voinicii 'sŭ verişiorĭ
Născuţĭ din douĕ surorĭ.

⁂

M'a mânatŭ mama la vie
Dupĕ strugurĭ d'alămâie
Io la vie am plecatŭ
Tótă ḑiua am umblatŭ
Şi strugurĭ nu mĭ-am aflatŭ;
Când din vie mĭ-am eşitŭ
Cu badiu m'am întêlnitŭ
Şĭ-am totŭ statŭ şi povestitŭ
Şi m'au vĕḑtŭ douĕ căţele
Şi m'au spusŭ măicuţii mele;
Măicuţa s'a mâniatŭ
In temniţă m'a băgatŭ,
Pe temniţ'a pusu lăcatŭ
Pe lăcatŭ unŭ stanŭ de piétră
Sĕ nu mai esŭ nicĭ odată.
Io mĕ uitam pe sub ḑidŭ
Vedeam sóre rĕsărindŭ,
Fete şi ficiorĭ jucândŭ
Numai pe badiu jălindŭ,
Măicuţa, muiere bună,
M'a slobodţŭ într'o grădină
Cu bădiţu mieu de mână.

⁂

Mândruţa mea, trupŭ de florĭ,
Când te vĕdŭ mĕ iau fiorĭ,
Mândruţa mea, trupŭ de inŭ,
Gura ta mirós'a vinŭ
Şi braţele-a rosmarinŭ,
Mândruţo cu trupŭ cinaşŭ
Gura sĕruta-ţi-o-aşŭ.

*) Bĕlŭ = bĕlanŭ = blondŭ, blondinŭ.

paralisându-se ei înşişi prin passivitate se escludŭ din massa poporului, şi apoi poporulŭ însuşi uşorŭ va afla calea de a se înţelege cu Maghiarulŭ. Cu corifeii sĕlbaticĭ de adĭ înzadarŭ ne disputâmŭ; ei cuteză a vorbi de constituţiune şi a dejosi constituţia ungurêscă, când totuşi tocmai acéstă constituţiă maghiară a fostŭ aceea, sub a căreia umbră fruntaşii, distinşii bărbaţĭ ai poporului românŭ, de seculĭ, orĭ pote chiarŭ din timpurĭ străbune supuşĭ altorŭ popóre, s'au făcutŭ liberĭ, nobilĭ, bogaţĭ şi au câştigatŭ influenţă asupra sorţei ţĕrei.

Ei cuteză a dice, că Ungaria nu e pentru constituţiune. Der şi aceea au documentat'o, că ei, corifeii, carĭ lucréză în modŭ sĕlbaticŭ şi din ură indĕrĕtnică, nu au nicĭ unŭ sentimentŭ pentru ea, căcĭ altmintrelea n'ar fi concesŭ necuviinţa de a trimite deputaţiune la regele, l'-arŭ fi bătutŭ la ochĭ şi lĭ-arŭ fi venitŭ în minte, că după constituţiune guvernulŭ responsabilŭ este mijlocitorulŭ între domnitorŭ şi poporulŭ sĕu. O conferenţă, care e în stare sĕ aducă astfeliu de hotărîrĭ, n'are absolutŭ nicĭ unŭ dreptŭ a pretinde sĕ se pună preţŭ pe opiniunea seu cuvintele ei în cestiunea constituţiunei.

Conferenţa acésta a luatŭ posiţiă de apĕrare şi în contra maghiarisărei, orĭ din ce parte ar veni ea. In privinţa acésta de guvernŭ n'au la ce se teme; cu atâtŭ mai virtosŭ însĕ se temŭ de reuniunea de cultură ardelena; acésta voiesce numai sĕ recucerescă pe Maghiarii valahisaţi. Apoi temă-se numai. Reuniunea lucréză în acordŭ cu acţiunea societăţii ungurescĭ, împlinesce sânta datorinţă a societăţii unguresci; Românii nu potŭ sĕ împedece lucrările ei, ba încă prin atitudinea lorŭ cerbicosă potŭ sĕ promoveze numai întărirea ei.

SCIRILE DILEI.

Comitetulŭ electoralŭ alŭ alegĕtorilorŭ românĭ din oraşulŭ şi comitatulŭ *Braşovŭ*, întruniodu-se erĭ s'a constituitŭ, sub preşedinţa ad hoc a părintelui *Radu Popea*, în modulŭ următorŭ: *Dr. Aurel Mureşianu* preşedinte; *Simeonŭ Damianŭ* şi *Dr. George Baiulescu* vice-preşedinţĭ; *Andreiu Bârseanu* şi *Stefanŭ Bobancu* secretarĭ; *Ludovicŭ Roman* casierŭ. Totodată pentru uşurarea lucrărilorŭ şi-au alesŭ membrii deosebitelorŭ cercurĭ câte unŭ preşedinte alŭ lorŭ şi anume în cerculŭ I *George Perşenaru*, în cerculŭ II *Diamandi Manole*, în cerculŭ III *Radu Popea*, în cerculŭ IV *Iosifŭ Comanescu*. Intrunirea, care a fostŭ bine cercetată, a decursŭ în cea mai bună ordine, ceea ce e unŭ bunŭ augurŭ pentru viitorŭ.

—x—

După cum e informatŭ „Sieb. Deutsch Tgbltt.“, o scrisore oficială a oficiului parochialŭ ev. din *Tergu Mureşului* a fostŭ refusată de oficiulŭ postalŭ de acolo, ***fiindŭ că era adresată în limba germană*** consistoriului cercului bisericescŭ ev. alŭ Reghinului săsescŭ. Preotului, care s'a dusŭ după acésta însuşĭ la poşte, i s'a arĕtatŭ o ordinaţiune ministerială, că scrisorĭ oficiale sĕ se adreseze numai în limba maghiară orĭ sĕ se francheze. —Pentru inlăturarea miseriei nu suntŭ în stare miniştrii ungurescĭ sĕ facă nimicŭ, er pentru maghiarisare găsescŭ destule mijlóce, vorba ceea: satulŭ arde, er miniştrii peptĕnă mereu ordonanţe. Sĕracă ţĕră pe ce mânĭ ai ajunsŭ!

—x—

Pentru *esamenele de maturitate* din anulŭ acesta ministrulŭ instrucţiunei a numitŭ representanţĭ ai guvernului la scólele medii confesionale pe: directorulŭ gimn. super. de statŭ din Sibiiu *Dr. Ignaz Veres* la gimn. superiorŭ gr. or. românŭ din *Braşovŭ;* profesorulŭ universitarŭ din Cluşiu *Dr. Bela Szasz* la gimn. super. ev. ref. din *Aiudŭ* şi *Orĕştiă*; profesorulŭ universitarŭ din Cluşiu *Dr. Karl Szabo* la gimn. super. ev. ref. din *Cluşiu* şi *Tergu-Mureşului*; profesorulŭ universitarŭ din Cluşiu *Dr. Stefan Hegedüs* la gimn. super. ev. ref. din *Oderheiulŭ secuescŭ* şi *Zelău*; directorulŭ districtualŭ de studii *Iosef Elischer* din Sibiiu la gimn. super. ev. conf. augsb. ş. la scóla super. reală din *Sibiiu*, mai departe la gimn. super. ev. conf. augsb. din *Mediaşŭ, Sighişóra, Bistriţa*, şi *Braşovŭ*; profesorulŭ universitarŭ din Cluşiu *Dr. Aron Borde* la gimn. super. unitarŭ din *Cluşiu*.

—x—

In *Cârstianŭ*, comit. *Braşovului*, e de ocupatŭ *postulŭ de magistru postalŭ* dotatŭ cu 150 fl. lefă anuală şi 40 fl. pauşalŭ de cancelariă. Se cere o cauţiune de 100 fl. în banĭ gata. Petiţiunile au sĕ se adreseze în timpŭ de treĭ sĕptĕmânĭ la direcţiunea postală din Sibiiu.

—x—

Comanda supremă a honvedilorŭ a concesŭ oficerilorŭ de honvedĭ în reservă a face parte ca membri în *logele francmasone*, incuviinţate de ministerulŭ de interne, deórece acestea nu formeză societăţĭ secrete. In privinţa oficerilorŭ din serviciulŭ activŭ însĕ rĕmâne valabilŭ regulamentulŭ de serviciu; aceştia potŭ cere permisiune a intra în loge dela comanda de districtŭ.

Slavisarea numelorŭ în Bucovina.

Numĕrulŭ Românilorŭ din Bucovina cu nume slavisate (mai bine disŭ polonisate) e fórte mare. Asupra acestui procesŭ de desromanisare a numelorŭ, „Revista Politică“ din Suceava scrie:

Compatrioţii noştri gaiiţienĭ ne arată prietenia lorŭ la totă ocasiunea. După ce lĭ-a succesŭ a desnaţionalisa comune întregĭ românescĭ, ei s'au îngrijitŭ şi se îngrijescŭ şi astădĭ a schimonosi în acelea comune şi numele de familii după calapodulŭ lorŭ, ca astfelŭ sĕ ştergă orĭ-ce urmă de existenţă românéscă pe unde străbatŭ, şi óre-când sĕ'şĭ potă intemeia dreptulŭ istoricŭ în acéstă ţeră şi pe basa numelorŭ familiare. Timpulŭ de tristă memoriă, când polonisarea şi slavisarea numelorŭ de familii române era la ordinea dilei, ne este prea bine cunoscutŭ; acelŭ timpŭ cuprinde cei 63 de anĭ ai anexărei Bucovinei la Galiţia, anume dela 1786—1819, periodulŭ celŭ mai tristŭ din istoria Românilorŭ bucovinenĭ. In acelŭ periodŭ la mare parte de Românĭ li-se aninară la numele de familiă, ba chiarŭ şi la celŭ de botezŭ terminaţiunile slave wicz, ski şi uk, aşa că din Roman se făcu Romanczuk şi Romanowicz, din Constantin Constantinowicz, din Grigori Grigorowicz, din Zurcan Zurcanowicz, din Andrei Andriewicz etc..

Puternicii de pe atuncea îşĭ făceau aceste treburĭ cu ademenirĭ, cu sfaturĭ, şi unde acestea nu ajutau, cu autoritatea oficială, fără sĕ fiă jenaţĭ de nimenĭ. Ei lucrau pe faţă, la lumina dilei.

Acuma însĕ s'a schimbatŭ tactica. Slavisarea numelorŭ de familii se face astădĭ pe furişŭ, la intunericŭ, sub o perdea îndositĕ de ochii lumei. Şi nicĭ nu póte fi altfelŭ, căcĭ nu e lucru de nimicŭ, când acéstă detestabilă procedură se intâmplă în acte publice, precum în codicele matricale şi în cărţile de conscripţii din unele parochii. Cunóscemŭ două comune, unde în cărţile matricale românesculuĭ nume de familie Mac 'i s'a aninatŭ terminaţiunea moscovită ow, Cojocariu s'a prefăcutŭ în Kuşniriuk, Presăcariu în Paşişnek, Olariu în Hanceriuk. Mac posede paşaportŭ militarŭ, care probéză că acesta e adevĕratulŭ sĕu nume de familiă, er nu Macow; pentru celelalte treĭ nume de familiă vorbescŭ prea lămuritŭ cărţile matricale ale comunelorŭ respective.

Atragemŭ atenţiunea inaltului guvernŭ alŭ ţĕrii asupra acestorŭ fapte necalificabile şi ceremŭ cu insistenţă sĕ emită o ordinaţiune, prin care sĕ se pună capătŭ zelului panslavistŭ în astă direcţiune, er relativŭ la cele patru nume de familii slavisate, o comisiune, sĕ cerceteze faptulŭ şi sĕ-lŭ rectifice.

Cu acéstă ocasiune ne permitemŭ a le da Românilorŭ sfatulŭ, sĕ facă deosibire intre numele ce le dau copiilorŭ la botezŭ, căcĭ călindarulŭ gr.-or. cuprinde nume biblice evreescĭ, nume slave şi romane. E timpulŭ sĕ fimŭ în totŭ şi în tóte ceea ce suntemŭ!

Din dieta ungară.

In şedinţa dela 16 Maiu a camerei deputaţilorŭ, a adresatŭ deputatulŭ Iosifŭ *Madarasz* următórea interpelare guvernului:

Este aplecatŭ guvernulŭ sĕ se ocupe în timpulŭ ferielorŭ cu următórele afacerĭ ce atingŭ interesele materiale şi morale ale naţiunei şi în privinţa lorŭ sĕ facă propunerĭ în cea dânteiu sesiune a viitórei periode dietale:

1. Anume este esecutabilŭ şi în ce modŭ este esecutabilŭ, ca în comunele ţĕrii sĕ se infiinţeze asilurĭ şi grădinĭ de copii?

2. Cum s'arŭ pute intr'unŭ anumitŭ timpŭ face scóle elementare în comune, unde copii nu primescŭ nicĭ unŭ felŭ de instrucţiune publică?

3. Cum s'arŭ pute disolva, respective desfiinţa regaliele şi sarcinele feudale încă esistente?

4. Cum s'arŭ pute colonisa pe anumite domenii desemnate de statŭ plusulŭ poporaţiunei unorŭ oraşe şi comune şi cum s'arŭ pute colonisa mai departe Maghiarii aflătorĭ în streinătate?

Interpelarea s'a datŭ miniştrilorŭ respectivĭ.

Apelu.

Precum are dreptŭ nedisputaverŭ individulŭ la viéţă, aşa are şi unŭ poporŭ; precum are dreptŭ individulŭ a trăi după puterea, mintea, facultăţile, aplecările şi manierele sale — nefăcêndŭ firesce nimĕnui stricăciune prin aceste, aşa are şi unŭ poporŭ. Ei, der intre a trăi cunoscutŭ, cercetatŭ şi respectatŭ în societatea omenéscă şi intre a trăi nebăgatŭ de nimenea în sémă e mare deosebire atâtŭ pentru individŭ câtŭ şi pentru poporŭ. Individulŭ ajunge a ocupa posiţiune în societatea omenéscă, desvoltându-şi puterile spirituale, adecă cultivându-se; asemenea şi popórele numai aşa potŭ fi luate în consideraţiune de celelalte poporĕ. Atâtŭ individulŭ câtŭ şi popórele au derĕ dreptŭ a se cultiva şi prin acésta a-şĭ câştiga locŭ onorificŭ în societatea omenéscă respective în rangulŭ celorŭ alalte poporĕ şi a-şĭ crea o sórte mai bună. Nimenea nu póte împedeca pre unŭ individŭ întru acéstă nisuinţă nobilă, fără de a-şĭ atrage judecata consciinţei sale, fără de a pĕcătui în contra dreptăţii eterne, fără de a provoca blamulŭ lumei morale, cu unŭ cuvêntŭ, fără de a se face celŭ mai cumplitŭ tiranŭ a acelui individŭ. Asemenea nicĭ pre unŭ poporŭ.

Cultura unui poporŭ nu póte fi însĕ decâtŭ naţională. Chiar şi unŭ individŭ numai prin limba în care s'a născutŭ şi crescutŭ se póte desvolta amĕsuratŭ individualităţii sale, adecă amĕsuratŭ însuşirilorŭ sale trupescĭ, mentale şi sufletescĭ, va sĕ dică, conformŭ caracterului sĕu. Aşa şi unŭ poporŭ, însĕ cu aceea deosebire: că până ce individulŭ se póte cultiva şi prin mijloculŭ unei limbĭ străine, la unŭ poporŭ acésta e cu totulŭ imposibilŭ.

Cultura unui poporŭ decĭ póte fi numai naţională.

De n'ar fi fostŭ Românulŭ, pre lângă tóte fatalităţile şi umilirile prin carĭ a trecutŭ, fălosŭ de originea şi nemulŭ sĕu; de n'ar fi înselŏşatŭ niciodată lumina şi cultura; de nu s'ar fi luptatŭ — după Bonfiniu — totdéuna mai multŭ pentru limbă decâtŭ pentru viéţă: ar trebui sĕ le înveţe a le face tóte aceste astădĭ, vĕdêndŭ cum se luptă în dilele nóstre tóte popórele pentru limba şi cultura naţională.

Românulŭ însĕ n'are lipsă de acestŭ esemplu, dovedă progresulŭ grandiosŭ, ce a făcutŭ în buiulŭ tuturorŭ greutăţilorŭ şi pedecelorŭ numai de unŭ timpŭ scurtŭ incóce.

Pământulŭ clasicŭ alŭ nascerei şi activităţii figurelorŭ marĭ din istoria nostră naţionalŭ-culturale, ca Bărnuţŭ, Maiorŭ şi Şuluţŭ. Silvania încă a datŭ totdéuna şi dă şi în presinte probe, că nu numai aclamă cu cea mai via bucuriă totŭ semnulŭ de progresŭ şi cultură naţională, ci se silesce din resputerĭ a conlucra la avêntulŭ acestui progresŭ. Dovédă despre acésta „Despărţĕmêntulŭ XI alŭ »Associaţiunei transilvane“,—„Reuniunea invĕţătorilorŭ românĭ Sĕlăgienĭ« şi mai recente infiinţata »Reuniune a femeilorŭ române Sĕlăgiene“ cu activitatea salutară şi binefăcĕtóre a lorŭ.

Cine sĕ nu pricépă însemnătatea acestorŭ Reuniunĭ pentru cultura nóstră naţională şi sĕ nu binecuvinte activitatea lorŭ!?

Fericită acea comună, care are onórea a pute primi în sinulŭ sĕu adunările lorŭ! Acéstă onóre şi bucuriă cădu de astădată în partea nóstră, acelora ce locuimŭ părţile ardelene ale romanticului Meseşiu, hotărîndu-se anulŭ trecutŭ a se ţine adunările generale ale „Despărţĕmêntului XI« şi a „Reuniunei Femeilorŭ române din Sĕlagiu“ la noi în comuna Buciumĭ.

Apreţuindŭ onórea, ce ni s'a făcutŭ, după adevĕrata ei valóre şi însemnătate, pentru primirea multŭ doriţilorŭ óspeţĭ şi arangearea unui balŭ, concertŭ, eventualŭ jocŭ teatralŭ în favorulŭ modestului fondŭ alŭ „Reuniunei Femeilorŭ române din Sĕlagiu« s'a constituitŭ unŭ comitetŭ.

Dorindŭ acestŭ comitetŭ a contribui la sporirea fondului numitei reuniunĭ şi prin sorţire, prin acésta apelézá la totŭ Românulŭ insufleţitŭ pentru cultura némului sĕu şi mai alesŭ la onorabilele dómne şi domnişore române din apropiere şi depărtare, ca sĕ binevoiescă a-i face posibilă ajungerea acestui scopŭ salutarŭ prin contribuirĭ de obiecte pentru sorţire, precum: portrete de ale bărbaţilorŭ binemeritaţĭ de naţiune, tablourĭ cărţĭ, manufacturĭ şcl.

Ofertele suntŭ a se trimite până în 1 Iuliu a. c. la m. o. d. Ionŭ Maximŭ, parochŭ gr. cat. în *Buciumĭ* (Vărmezo) posta în locŭ. Primirea lorŭ se va adeveri cu mulţămită pe calea publicităţii.

Terminulŭ ţinerei amintitelorŭ adunărĭ generale se va face la timpulŭ sĕu cunoscutŭ prin preşedinţii respectivĭ.

Buciumĭ, 13 Martie 1887.

In numele comitetului

Simionŭ Morincaşŭ, preşed. *Ionŭ Maximŭ*, notarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 21 Maiu. — La albumulŭ „Ajutorŭ“ (Segitseg) în interesulŭ incendiaţilorŭ au contribuitŭ şi prinţulŭ de corónă Rudolf şi princesa de corónă Stefania.

PARISŬ, 21 Maiu. — Consiliulŭ de statŭ a respinsŭ recursulŭ prinţilorŭ de Orleans contra ştergerei lorŭ din armată, dér a admisŭ cu tóte astea unŭ asemenea recursŭ alŭ prinţului Murat.

HAMBURG, 21 Maiu. — Erĭ diminéţă s'a întêmplatŭ o esplosiune în fabrica de pulbere din Dünneberg. Doi lucrătorĭ au fostŭ omorîţĭ, unulŭ rănitŭ.

BERLINŬ, 21 Maiu. — Consiliulŭ federalŭ a acceptatŭ proiectulŭ de dare pe zaharŭ.

CAIRO, 21 Maiu. — S'a împrăştiatŭ faima, că Sudanezii ameninţă Wadyhalfa.

PARISŬ, 21 Maiu. — Freycinet a depusŭ mandatulŭ de a forma cabinetulŭ, deórece în faţa greutăţilorŭ situaţiunei abia crede că va pute forma unŭ ministerŭ stabilŭ.

LONDRA, 21 Maiu. — In camera lordilorŭ a declaratŭ Salisbury, că tractările pentru regularea graniţei afgane nu s'au ruptŭ, ci mai multŭ se pare că vorŭ dura încă multŭ timpŭ.

Cununiă. Duminecă, 29 Maiu n. c., îşĭ va serba cununia sa d-ra *Virginia Germanŭ*, fiica preotului român din Sâmbotelecului de Câmpiă, cu d-lŭ *Ioanŭ Bozacŭ*, teol. abs. Actulŭ cununiei se va oficia la 3 óre p. m. în biserica gr. cat. de acolo. — Dorimŭ fericire tinerei părechĭ!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 65
Rentă de hârtiă 5%	87.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104 80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 60
Bonurĭ rurale transilvane	104 70
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.60
Renta de hârtiă austriacă	81 30
Renta de arg. austr.	82 35
Renta de aurŭ austr.	112 —
Losurile din 1860	135.75
Acţiunile băncel austro-ungare	880 50
Act. băncel de creditŭ ung.	284 75
Act. băncel de creditŭ austr.	284.25
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 35
Londra 10 Livres sterlinge	127.—

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 5 Maiu st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta romănă (5%)	92—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	86—	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105½	106—
» „ „ (5%)	89—	89½
» » urban (7%)	102¼	103—
» » » (6%)	95—	96—
» » » (5%)	86—	86½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.25	15.75
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 19 Maiu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.63	8.65
Argint românesc	8.55	8.60
Napoleon-d'orĭ	10.—	10.06
Lire turcescĭ	11.35	11.40
Imperialĭ	10.35	10.40
Galbenĭ	5 91	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	101.—	102.—
„ » „ 5%	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ	111.—	112.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţi suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze

ADMINISTR. „GAZ. TRANS."

ABONAMENTE
la
„Gazeta Transilvaniei"

se potŭ face cu inceperea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

TARIFA
anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.